



Dagboek najaarsfeesten 2018

Dag 10



Deze maand viert Israël de grote najaarsfeesten. Deze feesten, Rosj Hasjana (Joods Nieuwjaar), Jom Kipoer (Grote Verzoendag) en Soekot (Loofhuttenfeest), zijn verankerd in de Bijbel, maar in de kerk veelal uit het zicht verdwenen. Dit digitale dagboek biedt geïnteresseerden de mogelijkheid om 22 dagen lang (van 10 september tot 2 oktober) te lezen over en te leren van de Bijbelse feesten.

19 september (10 tisjri), Jom Kipoer

Vandaag is het de meest heilige dag van het jaar. Er wordt streng gevast. Velen brengen het grootste gedeelte van de dag door in de synagoge.

Met wat er moest gebeuren op Grote Verzoendag zijn Joden doorgaans wel vertrouwd. In de Talmoed is er een speciale afdeling over Grote Verzoendag. Die

aan toeging. Toen de tempel verwoest was, moest en moet des te meer in de herinnering blijven leven hoe daar de voorschriften van Leviticus 16 in praktijk werden gebracht.

De gang van zaken op Grote Verzoendag wordt dichtbij gebracht in de synagoge, in een onderdeel van de dienst dat *Seder Ha'avoda* heet, 'orde van de dienst' (nl. de in de Bijbel voor de Grote Verzoendag voorgeschreven dienst). Daarin wordt het hele gebeuren verteld – al vanaf het apart nemen van de hogepriester, dat een week tevoren gebeurde. Afwisselend spreken de voorzanger en de gemeente. Men beleeft het op die manier helemaal mee.

Bijzondere momenten zijn het als de hele gemeente meetelt als verhaald wordt hoe de hogepriester bloed sprenkelde. En ook als iedereen knielt, met het gezicht op de grond, als verteld wordt dat de hogepriester de heilige Naam uitsprak. Op die manier knielen gebeurt in de synagoge alleen op *Rosj Hasjana* en *Jom Kipoer*. De *Seder Ha'avoda* eindigt met een opgetogen lied over hoe stralend de hogepriester naar buiten kwam.

Er gebeurt echter nog veel meer. Het gebedenboek voor Grote Verzoendag bevat vele honderden bladzijden met gebeden. Sommige komen meerdere keren terug. Een deel wordt in stilte gebeden, maar het meeste wordt gezegd of gezongen door de voorzanger en de gemeente. Denk dan ook niet gering van de taak van een voorzanger. Die zingt uren achter elkaar – en ook hij eet en drinkt niet.

Het laatste onderdeel van *Jom Kipoer* is de *Neila*, 'sluiting'. Na een lange en zware dag komt nu een climax. Nog eens worden gebeden herhaald, onder andere het *Avinoe Malkenoe*. Dan wordt drie keer het *Sjema Isra'el* gezegd, en zeven keer 'De HEERE, Hij is God!' (als in 1 Kon. 18:39). Tenslotte wordt nog eenmaal de sjofar geblazen. Volgens rabbi Soloveitchik is dat een laatste, woordeloze schreeuw aan het einde van een dag waarin we de hele woordenschat rond zonde en genade uitputtend hebben gehad.

Om vandaag over na te denken:

Welke aspecten van de manier waarop Joden de Grote Verzoendag houden spreken je aan? Welke staan ver van je af?

Het dagboek bij de Joodse najaarsfeesten is geschreven door ds. A. Brons en wordt u aangeboden door het [Centrum voor Israëlstudies](#). Een uitvoerigere versie van deze bijdrage (incl. links naar relevante filmpjes, artikelen en geluidsfragmenten) vindt u via deze [link](#).

